Λογικός Σχεδιασμός Σχεσιακών Σχημάτων: Αποσύνθεση

Θα εξετάσουμε πότε ένα σχεσιακό σχήμα για μια βάση δεδομένων είναι *«καλό»*

- Γενικές Οδηγίες
- Η Μέθοδος της Αποσύνθεσης (γενική μεθοδολογία)
- Επιθυμητές Ιδιότητες της Αποσύνθεσης

  Συνένωση Άνευ Απωλειών

  Διατήρηση Εξαρτήσεων

  Αποφυγή Επανάληψης Πληροφορίας

Σχεδιασμός *καλών* σχεσιακών σχημάτων

- Μη τυπικές - γενικές κατευθύνσεις
- Θεωρία κανονικών μορφών που βασίζεται στις συναρτησιακές εξαρτήσεις

Γενικές Κατευθύνσεις

1. Σημασιολογία
2. Ελάττωση πλεονασμού
3. Ελάττωση τιμών null
4. Μη πλασματικές πλειάδες

1. Σημασιολογία

- Εύκολη η εξήγηση της σημασίας του

- Αποφυγή συνδυασμού γνωρισμάτων από πολλές οντότητες και συσχετίσεις στην ίδια σχέση

Ταινία

Τίτλος	Έτος	Διάρκεια	Είδος

Παίζει

Όνομα	Τίτλος	Έτος

Ηθοποιός

Όνομα	Διεύθυνση	Έτος-Γέννησης

2. Πλεονασμός (επανάληψη πληροφορίας)

εδώ βοηθούν οι συναρτησιακές εξαρτήσεις

Ταινία

Τίτλος	Έτος	Διάρκεια	Είδος	Όνομα-Ηθοποιού

Εισαγωγή

- Για την εισαγωγή μιας νέας ταινίας πρέπει να εισάγουμε τουλάχιστον έναν ηθοποιό (τιμή null;)
- Για την εισαγωγή ενός ηθοποιού στην ταινία πρέπει να επαναλάβουμε τα γνωρίσματα (διάρκεια, είδος) της ταινίας

Ταινία

<u>Τίτλος</u>	<u>Έτος</u>	Διάρκεια	Είδος	<u>Όνομα-Ηθοποιού</u>

Διαγραφή

- Τι γίνεται αν διαγράψουμε και τον τελευταίο ηθοποιό
- Διαγραφή μιας ταινίας;

Ταινία

Τίτλος	Έτος	Διάρκεια	Είδος	Όνομα-Ηθοποιού

Τροποποίηση

- Τι γίνεται αν θελήσουμε να τροποποιήσουμε τη διάρκεια μιας ταινίας;

Σύνοψη Προβλημάτων Λόγω Πλεονασμού

- Πλεονασμός στην αποθήκευση
- Προβληματική ενημέρωση
- Προβληματική εισαγωγή
- Προβληματική διαγραφή

3. Αποφυγή τιμών null

Ηθοποιός

Όνομα	Διεύθυνση	Έτος-Γέννησης	Σύζυγος-Ηθοποιού

Ηθοποιός

Όνομα	Διεύθυνση	Έτος-Γέννησης

Ζευγάρι-Ηθοποιών

Όνομα	Σύζυγος-Ηθοποιού

4. Αποφυγή δημιουργίας πλασματικών πλειάδων

(αδυναμία αναπαράστασης συγκεκριμένης πληροφορίας)

Ταινία

Τίτλος	Έτος	Διάρκεια	Είδος

Παίζει

Τίτλος	Όνομα-Ηθοποιού

Χάνουμε πληροφορία δεν μπορούμε να βρούμε ποιος ηθοποιός σε ποια ταινία

Ταινία

Τίτλος	Έτος	Διάρκεια	Είδος	Όνομα-Ηθοποιού

Αλγόριθμος Σχεδιασμού - Εισαγωγή

Ο τρόπος που σχεδιάζαμε ένα σχήμα ΒΔ μέχρι τώρα:

από το εννοιολογικό στο σχεσιακό μοντέλο

Θα δούμε ένα *γενικό* ***θεωρητικό*** *(formal) τρόπο* κατασκευής του σχήματος

Γενικά:

- Ξεκινάμε από το καθολικό σχήμα (που περιέχει όλα τα γνωρίσματα)
- Διαδοχικές διασπάσεις έτσι ώστε τα σχήματα που προκύπτουν να ικανοποιούν κάποιες ιδιότητες (να είναι σε κάποιες κανονικές μορφές)

-- top-down τεχνική

Αλγόριθμος Σχεδιασμού - Εισαγωγή

Μπορούμε να το εφαρμόσουμε και για να «διασπάσουμε» μια «προβληματική» σχέση που προέκυψε από την μετατροπή του εννοιολογικού σχεδιασμού

Μειονέκτημα των διασπάσεων:

μπορεί να απαιτεί συνενώσεις (join) για να απαντηθούν ερωτήματα η να ελεγχθούν εξαρτήσεις -> αποδοτικότητα του συστήματος

Ένας γενικός (θεωρητικός) τρόπος κατασκευής του σχήματος

Αποσύνθεση (decomposition)

Αλγόριθμος σχεδιασμού

1. Αρχικά ένα καθολικό (universal) σχήμα σχέσης που περιέχει όλα τα γνωρίσματα
2. Προσδιορισμός των συναρτησιακών εξαρτήσεων
3. Διάσπαση σε ένα σύνολο από σχήματα σχέσεων που ικανοποιούν κάποιες ιδιότητες

- Αποσύνθεση καθολικού σχήματος

Επιθυμητές ιδιότητες

1. διατήρηση εξαρτήσεων
2. όχι απώλειες στη συνένωση
3. όχι επανάληψη πληροφορίας λόγω ΣΕ

Κανονικές μορφές

Παράδειγμα

Καθολικό Σχήμα: R = {Τίτλος, Έτος, Διάρκεια, Είδος, Όνομα-Ηθοποιού, Διεύθυνση, Έτος-Γέννησης}

Σύνολο ΣΕ που ισχύουν στο πρόβλημα:

Τίτλος Έτος → Είδος
Τίτλος Έτος → Διάρκεια
Όνομα Ηθοποιού → Διεύθυνση
Όνομα-Ηθοποιού → Έτος Γέννησης

Πιθανή διάσπαση:

R_1 = {Τίτλος, Έτος, Διάρκεια, Είδος}

R_2 = {Τίτλος, Έτος, Όνομα-Ηθοποιού, Διεύθυνση, Έτος-Γέννησης}

- *Ποια είναι μια καλή διάσπαση; Πως μπορούμε να πάρουμε την αρχική σχέση;*
- *Μπορούμε να διασπάσουμε την R_2 με τον ίδιο τρόπο.*

Τυπικός ορισμός

Αρχικά ένα *καθολικό σχήμα* **R = {A_1, A_2, …, A_n}** αποσύνθεση (decomposition) σε δύο σχήματα

R_1 = {B_1, B_2, …, B_m} και **R_2 = {C_1, C_2, …, C_k}**

τέτοια ώστε:

1. {A_1, A_2, …, A_n} = {B_1, B_2, …, B_m} $\cup$ {C_1, C_2, …, C_k} *(διατήρηση γνωρισμάτων)* *[γνωρίσματα]*

2. Οι πλειάδες της $r_1(R_1)$ είναι η *προβολή των πλειάδων* της r(R) στα {B_1, B_2, …, B_m} *[πλειάδες]*

3. Οι πλειάδες της $r_2(R_2)$ είναι η *προβολή των πλειάδων* της r(R) στα {C_1, C_2, …, C_k} *[πλειάδες]*

Αλγόριθμος Σχεδιασμού (παράδειγμα)

Έστω το (καθολικό) σχήμα R(A, B, C) αποσύνθεση σε $R_1(A, B)$ και $R_2(B, C)$

Τι γίνεται με τα στιγμιότυπα (σχέσεις) που ανήκουν στο R (συμβολισμός r(R) ή **r**)?

r(R) - r

A	B	C
1	2	3
4	5	5

$r_1(R_1)$

A	B
1	2
4	5

$r_2(R_2)$

B	C
2	3
5	5

Μπορούμε να πάρουμε το αρχικό στιγμιότυπο;

Φυσική συνένωση $r_1 * r_2$;

γνωρίσματα

Έστω ένα σχεσιακό σχήμα R. Ένα σύνολο από σχεσιακά σχήματα $\{R_1, R_2, .., R_n\}$ είναι μια **αποσύνθεση** του R αν

$$R = R_1 \cup R_2 \ldots \cup R_n$$

Δηλαδή, $\forall\ i = 1, .., n \quad R_i \subseteq R$

στιγμιότυπα

Έστω r(R) και $r_i = \pi_{R_i}(r)$, $\forall\ i = 1,..,n$

$$r \subseteq r_1 * r_2 * \ldots * r_n$$

Έστω το σχήμα R(A, B, C) αποσύνθεση σε R_1(A, B) και R_2(B, C)

Τι γίνεται με τα στιγμιότυπα (σχέσεις) που ανήκουν στο R?

Έστω r(R) και $r_i = \pi_{R_i}(r)$, $\forall$ i = 1,..,n ---- $r \subseteq r_1 * r2 * \ldots * r_n$

Παράδειγμα

r

A	B	C
1	2	3
4	2	5

r_1

A	B
1	2
4	2

r_2

B	C
2	3
2	5

$r_1 * r_2$

A	B	C
1	2	3
1	2	5
4	2	3
4	2	5

$R_1 \cap R_2 = B$

- *Δεν μπορούμε να πάρουμε την αρχική σχέση r από τα r_1 και r_2*

Έστω το σχήμα R(A, B, C) αποσύνθεση σε R_1(A, C) και R_2(B, C)

Τι γίνεται με τα στιγμιότυπα (σχέσεις) που ανήκουν στο R;

r(R)

A	B	C
1	2	3
4	2	5

$$R_1 \cap R_2 = C$$

Μπορούμε να πάρουμε το αρχικό στιγμιότυπο;

Φυσική συνένωση r_1 * r_2

$r_1(R_1)$

A	C
1	3
4	5

$r_2(R_2)$

B	C
2	3
2	5

Επιθυμητές Ιδιότητες για την Αποσύνθεση

1. Συνενώσεις Άνευ Απωλειών

Έστω *C* το σύνολο περιορισμών. Μια αποσύνθεση του R σε $\{R_1, R_2, .., R_n\}$ είναι μια **αποσύνθεση άνευ απωλειών στη συνένωση** (lossless join decomposition) αν για όλες τις σχέσεις r(R) που είναι νόμιμες στο *C* ισχύει

$$r = \pi_{R_1}(r) * \pi_{R_2}(r) * \ldots \pi_{R_n}(r)$$

Ονομάζεται και **μη προσθετική συνένωση** (non-additive join)

Παράδειγμα

r

A	B	C
1	2	3
4	2	5

$\mathbf{r_1}$

A	B
1	2
4	2

$\mathbf{r_2}$

B	C
2	3
2	5

$\mathbf{r_1 * r_2}$

A	B	C
1	2	3
1	2	5
4	2	3
4	2	5

$\mathbf{r'_1}$

A	C
1	3
4	5

$\mathbf{r'_2}$

B	C
2	3
2	5

$\mathbf{r'_1 * r'_2 =}$;

Θεώρημα

Έστω R ένα σχεσιακό σχήμα και F ένα σύνολο από συναρτησιακές εξαρτήσεις στο R. Έστω R_1 και R_2 μια αποσύνθεση του R. Αν μια τουλάχιστον από τις ΣΕ

$$R_1 \cap R_2 \rightarrow R_1 \text{ ή } R_1 \cap R_2 \rightarrow R_2 \text{ ανήκει στο } F^+$$

τότε η διάσπαση είναι χωρίς απώλειες στη συνένωση.

Δηλαδή τα κοινά γνωρίσματα των δύο σχημάτων είναι κλειδί για τουλάχιστον ένα από τα δύο σχήματα

Παράδειγμα: R = {Τίτλος, Έτος, Διάρκεια, Είδος, Όνομα-Ηθοποιού, Διεύθυνση, Έτος-Γέννησης}

Τίτλος Έτος → Διάρκεια

Τίτλος Έτος → Είδος

Όνομα Ηθοποιού → Διεύθυνση

Όνομα-Ηθοποιού → Έτος Γέννησης

R_1 = {Τίτλος, Έτος, Διάρκεια, Είδος}

R_2 = {Τίτλος, Έτος, Όνομα-Ηθοποιού, Διεύθυνση, Έτος-Γέννησης}

$R_1 \cap R_2$ = {Τίτλος, Έτος}

Επιθυμητές Ιδιότητες για την Αποσύνθεση

2. Διατήρηση Εξαρτήσεων

Στόχος:

Για να ελέγξουμε ότι διατηρούνται οι Σ.Ε. όταν γίνονται τροποποιήσεις σε μία από τις σχέσεις $r_i(R_i)$,

να αρκεί να ελέγξουμε μόνο τη συγκεκριμένη σχέση (δηλαδή, να μη χρειάζεται να υπολογίσουμε τις αρχικές σχέσεις - αποφυγή των συνενώσεων)

Έστω F ένα σύνολο από ΣΕ στο σχήμα R και $\{R_1, R_2, .., R_n\}$ μια αποσύνθεση του R.

F_i περιορισμός του F στο R_i είναι το σύνολο όλων των συναρτησιακών εξαρτήσεων του $\mathbf{F^+}$ που περιέχουν μόνο γνωρίσματα του R_i.

Προσοχή: F^+ όχι F

Παράδειγμα: Υπολογισμός του περιορισμού του F σε ένα σχήμα

Παράδειγμα 1: Έστω R(A, B, C, D), F = {A $\rightarrow$B, B $\rightarrow$ C}. Περιορισμός του F στο S(A, C) *(δηλαδή ποιες ΣΕ του F^+ ισχύουν στο S)*

Παράδειγμα 2: Έστω R(A, B, C, D, E), F = {A $\rightarrow$ D, B $\rightarrow$ E, DE $\rightarrow$ C}. Περιορισμός του F στο S(A, B, C)

Διατήρηση Εξαρτήσεων

Έστω F ένα σύνολο από ΣΕ στο σχήμα R και $\{R_1, R_2, .., R_n\}$ μια αποσύνθεση του R.

$$\text{Έστω } F' = F_1 \cup F_2 \ldots \cup F_n$$

Η αποσύνθεση είναι μια **αποσύνθεση που διατηρεί τις εξαρτήσεις** (dependency preserving) αν $F'^+ = F^+$

Παράδειγμα: Πως δείχνουμε αν μια αποσύνθεση διατηρεί τις εξαρτήσεις

Έστω R(A, B, C, D), $F = \{C \rightarrow D,\ A \rightarrow B,\ B \rightarrow D,\ C \rightarrow A\}$.
Έστω η αποσύνθεση S(A, C) και T(A, B, D)

Μερικά ακόμα παραδείγματα:

Έστω R(A, B, C, D, E), $F = \{A \rightarrow D,\ B \rightarrow E,\ DE \rightarrow C,\ B \rightarrow C\}$.

(α) Η αποσύνθεση του R σε S(A, B, C) και T(A, B, D, E) διατηρεί τις εξαρτήσεις;

(β) Είναι χωρίς απώλειες (lossless join);

Παράδειγμα

Έστω $R(A, B, C, D)$, $F = \{A \rightarrow C, \ B \rightarrow C, BD \rightarrow A\}$ και η αποσύνθεση του R σε $R_1(A, C)$ και $R_2(A, B, D)$.

(α) Διατηρεί τις εξαρτήσεις;

(β) Είναι χωρίς απώλειες (lossless join);

Επιθυμητές Ιδιότητες Αποσύνθεσης

1. Συνενώσεις Άνευ Απωλειών

Η φυσική συνένωση των σχέσεων που προκύπτουν μας δίνει *ακριβώς* την αρχική σχέση (χωρίς επιπρόσθετες πλειάδες): $r = \pi_{R1}(r) * \pi_{R2}(r) * \ldots \pi_{Rn}(r)$

$R1 \cap R2 \rightarrow R1$ ή $R1 \cap R2 \rightarrow R2$ ανήκει στο F^+, *δηλαδή τα κοινά γνωρίσματα των δύο σχημάτων είναι κλειδί για τουλάχιστον ένα από τα δύο*

2. Διατήρηση Εξαρτήσεων

Στόχος: Έλεγχος διατήρησης εξαρτήσεων όταν γίνονται τροποποιήσεις χωρίς να υπολογίζουμε τις αρχικές σχέσεις (αποφυγή των συνενώσεων)

$F' = F1 \cup F2 \ldots \cup Fn$, πρέπει $F'^+ = F^+$

3. Αποφυγή Επανάληψης Πληροφορίας, πως; Κανονικές Μορφές